

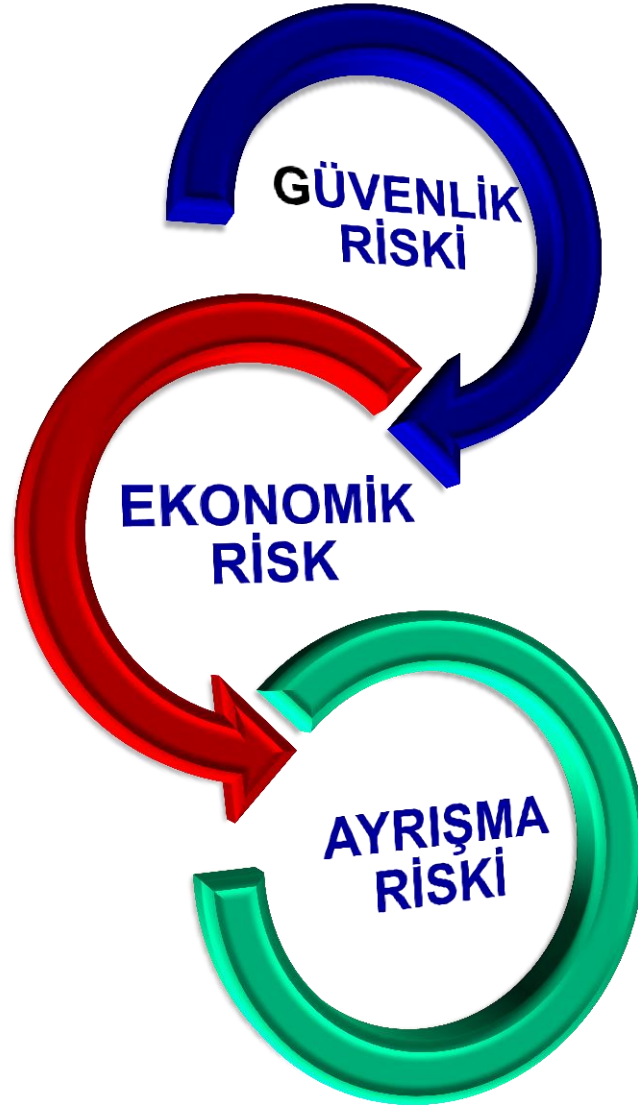
SEÇİM SONRASI ÜLKEMİZİN ÖNCELİKLERİ

Ender YORGANCILAR
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı

24 Kasım 2015/ESSİAD

ÖNÜMÜZDEKİ RİSKLER

1 REFORMLAR

2 İŞSİZLİK VE MESLEKSİZLİK

3 FED ETKİSİ

4 SERBEST TİC. ANLAŞMALARI

5 GELECEK SENARYOLARI: ENERJİ&SANAYİ 4.0

Türkiye demografik, jeopolitik ve doğal kaynaklar avantajını kaybetmeden;
Güçlü bir ekonomi için:

Rekabet Endeksinde 51./140 (2015) **(2014-45.)**

İnovasyon Endeksinde 58./141 (2015) **(2014-54.)**

Demokrasi Endeksinde 98./167 (2014) **(2013-93)**

Tasarruf Oranı Sıralamasında 107./148 (2015) **(2014-117)**

İş Yapma Endeksinde 55./189 (2015) **(2014-69.)**

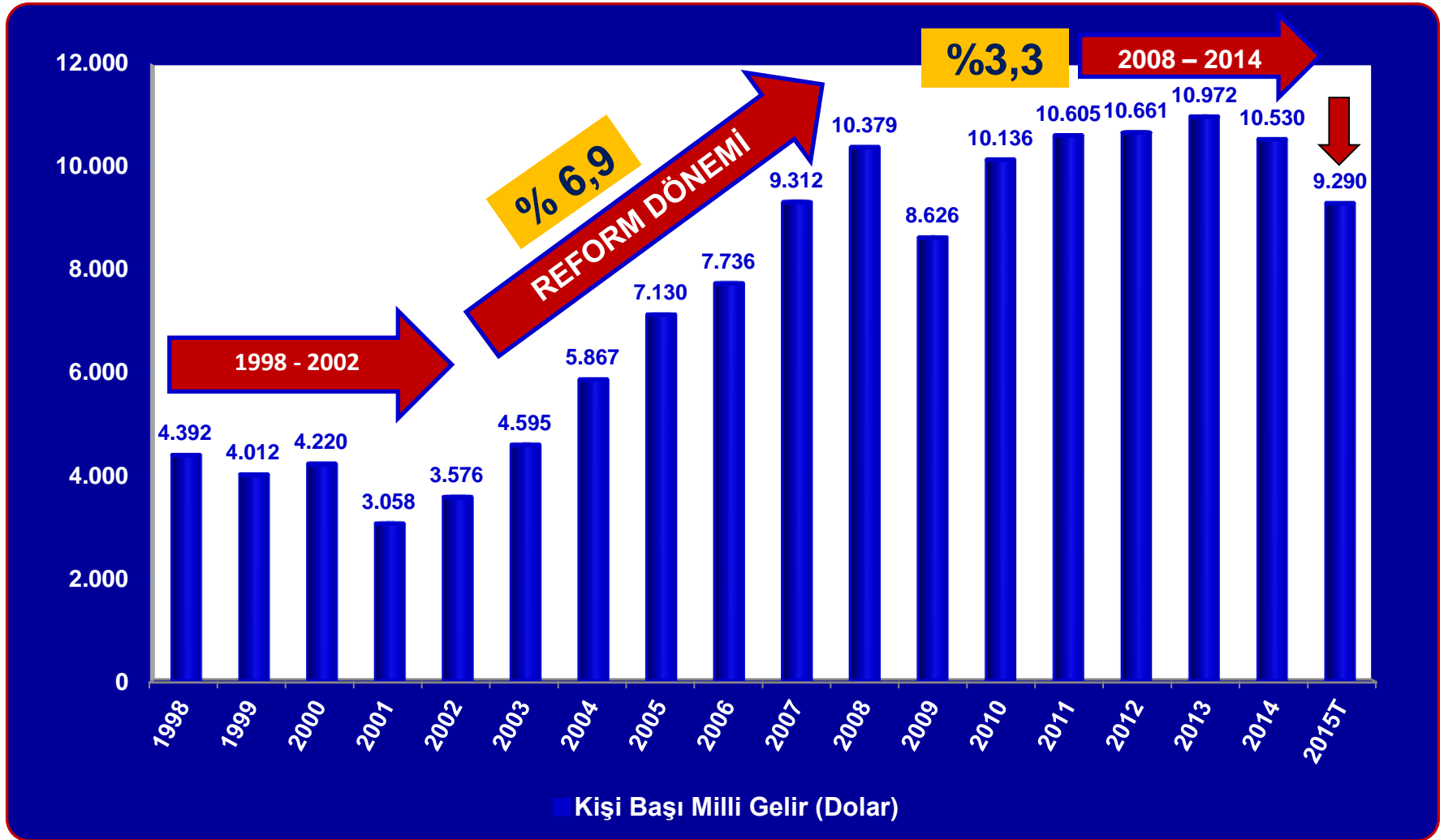

1. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde hakkında en fazla ihlal belirlenen ülkeler arasında ilk sırada.
2. Sosyal Gelişim Endeksinde 133 ülke arasında 58.
3. OECD İyi Yaşam Endeksinde 36 ülke içinde sonuncu.
4. Ekonomik Özgürlük Endeksinde 178 ülke arasında 70. sırada.
5. Basın Özgürlüğü Endeksinde 180 ülkede, 149.sırada
6. Gelirin en adaletsiz dağıldığı ilk 5 ülkeden biri.
7. Küresel Cinsiyet Uçurumu Endeksinde 136 ülke arasında 125. sırada.

Kadınlar;

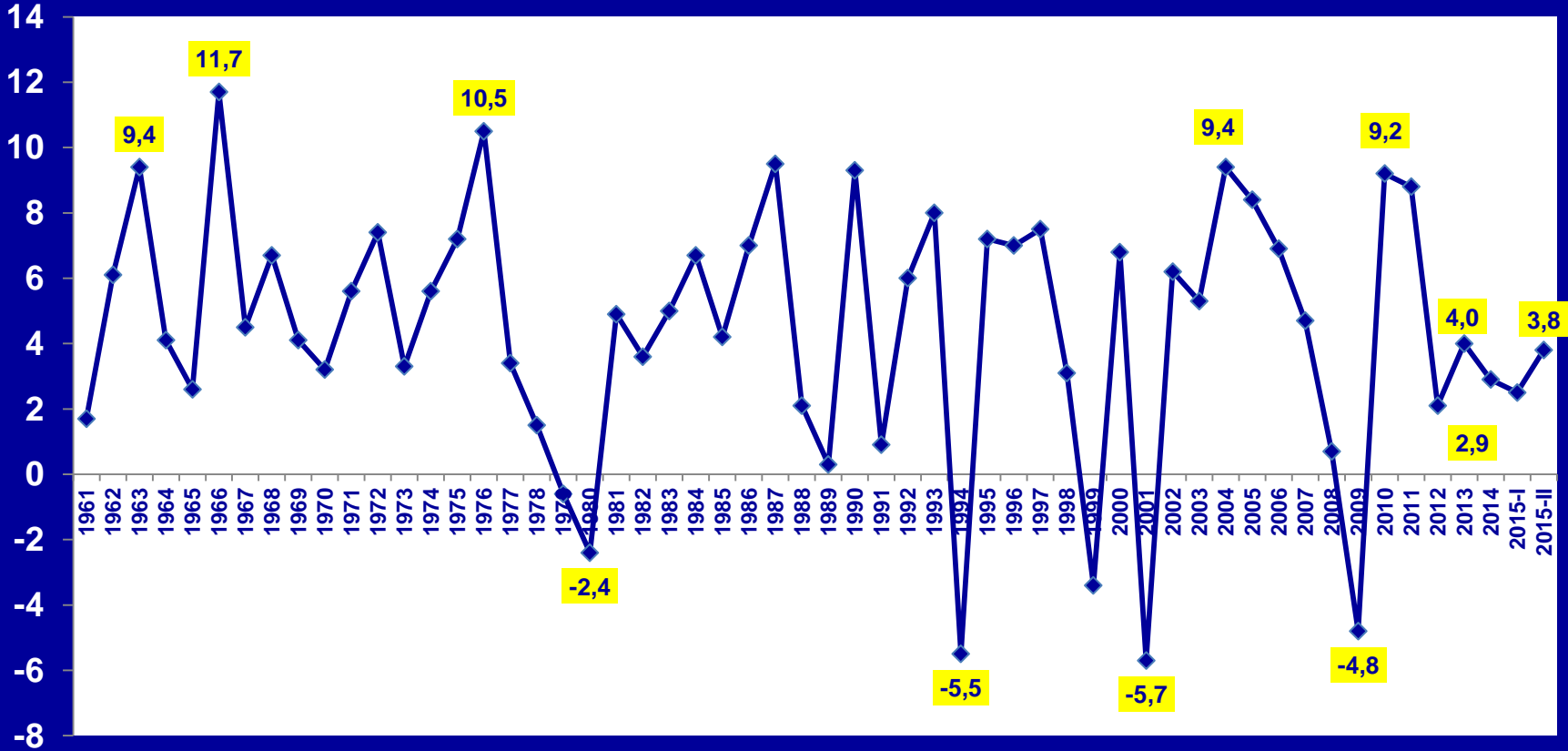
- Eğitime katılımında 105. sırada.
 - Ekonomik aktiviteye katılımında ve fırsat eşitliği bakımından 132. sırada.
 - İşgücüne katılımında 128. sırada.
 - Satın alma paritesinde 126. sırada.
8. 2014 yılında Eğitim harcamalarında 171 ülke içinde 144. sırada. (2015 yılında yer almıyor).

NEDEN YENİDEN YAPISAL REFORM GÜNDEMİ? ORTA GELİR TUZAĞI

TÜRKİYE'NİN BÜYÜME PERFORMANSI: KALP ATIŞLARI GİBİ

ORTALAMA %4,5 BÜYÜYEN TÜRKİYE

MB Raporundan; Türkiye’de büyümenin reel belirleyicileri Yapısal Reform Alanları:
i.Yurt içi tasarruflar ii.Beşeri sermaye ve işgücü piyasası iii.Teknoloji ve yenilikçilik
iv.Fiziksel Altyapı

	Büyüme Hızı 2014 (%)	Kişi Başı MG 2014 (Dolar)	Nüfus Artış Hızı 2014 (%)	İşsizlik Oranı 2014 (%)
Hindistan	7,5	1.508	1,25	3,6
Çin	7,4	6.958	0,44	4,1
Malezya	6,0	10.456	1,47	2,9
BAE	5,2	44.551	2,71	3,8
Endonezya	5,0	3.680	0,95	6,1
S. Arabistan	3,5	24.815	1,49	5,5
Tayvan	3,5	21.874	0,25	3,9
Azerbaycan	3,0	7.899	0,99	6,0
Türkiye	2,9	10.530	1,12	9,9
Singapur	2,8	55.979	1,92	1,9
İngiltere	2,8	41.819	0,54	6,2
G. Kore	2,7	25.975	0,16	3,5
G. Afrika	2,7	6.889	-0,48	25,1
Meksika	2,6	10.661	1,21	4,8
ABD	2,4	52.939	0,77	6,2
Japonya	2,2	38.632	-0,13	3,6
Şili	1,8	15.686	0,84	6,4
Almanya	1,6	46.199	-0,18	5,0
İspanya	1,4	29.907	0,81	24,5
Yunanistan	0,8	21.903	0,01	26,5
Tayland	0,7	5.670	0,35	0,8
Rusya	0,6	14.468	-0,03	5,2
Fransa	0,4	44.103	0,45	10,3
Arjantin	0,3	14.992	0,95	7,2
Brezilya	0,3	11.893	0,80	4,8

**SANAYİCİ
ARA ELEMAN BULAMIYOR**

**GENEL
İŞSİZLİK
ORANI %10,1**

**GENÇ NÜFUSTA
İŞSİZLİK ORANI
%18,3**

	TÜRKİYE	ÇİN	KORE	JAPONYA	TAYVAN	ALMANYA	RUSYA
FEN	43	1	7	4	13	12	37
MATEMATİK	44	1	5	7	4	16	35
OKUMA YETERLİLİĞİ	42	1	5	4	7	19	41
ZORUNLU EĞİTİM SÜRESİ	9 Yıl	9 Yıl	9 Yıl	10 Yıl	9 Yıl	13 Yıl	10 Yıl

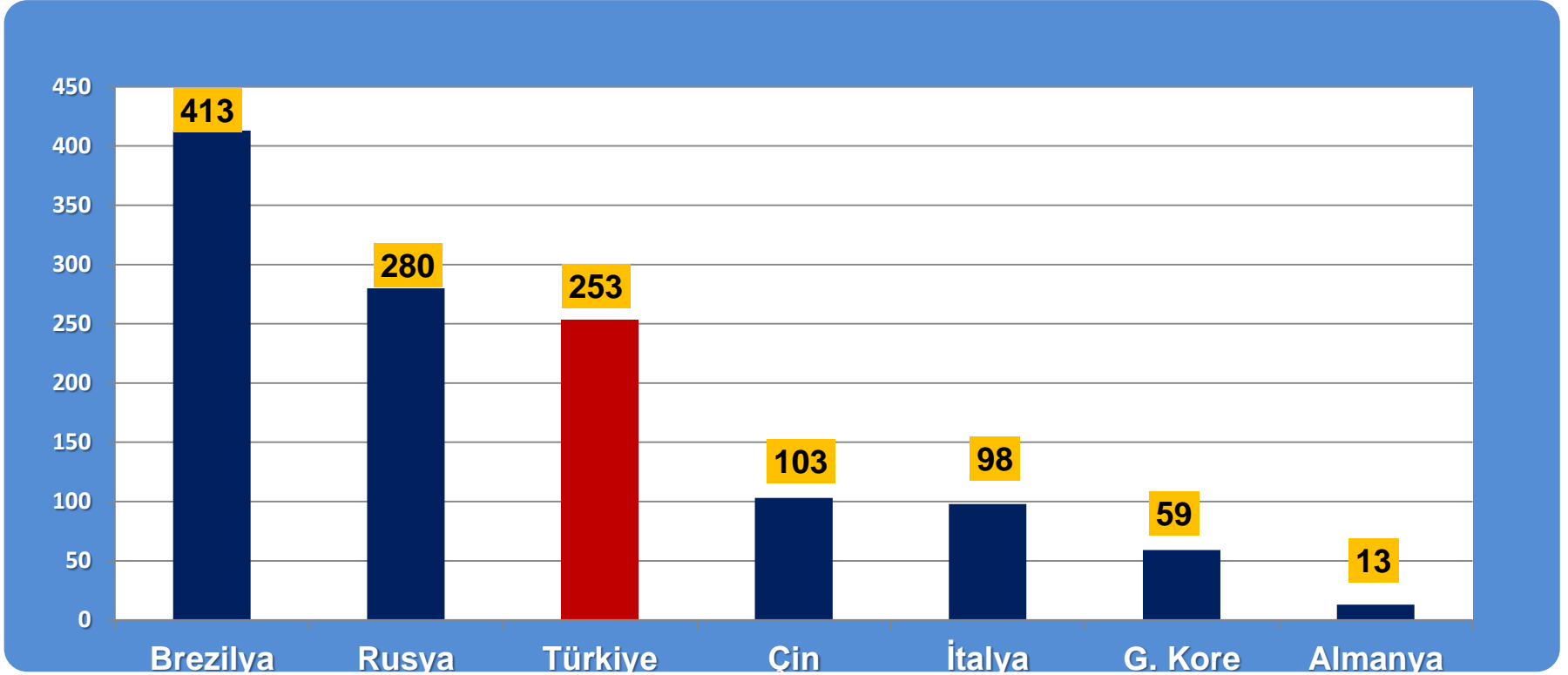
Kaynak: OECD, Nation Master

Orta gelir tuzağı ile karşı karşıya kalan Türkiye'nin bunu aşması için nitelikli eğitim seçeneğini çok iyi kullanması gerekmektedir.

Dünyanın en kapsamlı eğitim araştırması olan ve 3 yılda bir yapılan Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı; 15 yaş ve üstü öğrencilerin 3 ana konuda kazanmış oldukları bilgi ve becerileri değerlendiren bir araştırma projesidir. Okuduğunu anlamakta zorlanan gençlerin olduğu bir Türkiye ve 3 kriterde de 1. sırada olan Çin'in ve diğerlerinin başarısı dikkatle değerlendirilmelidir.

- 2015 yılı Küresel Büyüme Oranı revize edilerek,
Uluslararası Para Fonu (IMF) %3,1
OECD %2,9
Fitch %2,3
olarak öngörülerini sıralamıştır.

- IMF ve Fitch; küresel ekonomideki risklerin gelişmiş ülkelerden gelişmekte olan ülkelere doğru kaymaya devam ettiği uyarısında bulunmuştur.
- Standard & Poor's (S&P), Batı Avrupa ülkelerinde terör tehdidinin nihai olarak bölgenin ekonomik büyümesini etkileyebileceğini bildirmiştir.
- Goldman Sachs; emtia fiyatlarının dip seviyeye inmesi, Çin ve diğer gelişen piyasa ekonomilerinde büyümenin duraksaması ve enflasyonun küresel olarak düşük seyretmesi ile küresel krizde üçüncü aşamaya girildiğini belirtmiştir.
- Açıklanan son FED Tutanakları, Fed yetkililerinin büyük çoğunluğunun Aralık ayında faiz artışına açık olduğunu göstermiştir.

Yabancı yatırımcılar açısından önem taşıyan CDS endeksi, siyasi ve belirsizlik durumlarında anında yükselerek, ülkenin sahip olduğu riskin boyutunu ortaya koymaktadır. Ocak ayında 180 civarında olan Türkiye CDS bugünlerde 253 civarında bir eğilime sahiptir.

DÜNYA SERBEST TİCARET ANLAŞMALARI HARİTASI

Güncel Olarak Müzakarede Olan Ülkeler

- TPP
- Avrasya Ekonomik Birliği
- TTIP
- Afrika Serbest Ticaret Bölgesi

TPP

- Mal ve hizmet ticaretinde sınırların kaldırılması
- Üretim ve arz zincirindeki gelişmeleri kolaylaştırmak
- Düzenleyici tutarlılığın geliştirilmesi
- Rekabetin desteklenmesi

TTIP

- Tarifelerin kaldırılması
- Düzenlemelerin ve standartların oluşturulması
- Uluslararası yatırımcılar için koruma sağlanması
- Hizmetlerdeki ve hükümet alımlarındaki yabancı payının artırılması

Günümüzde; gerek ticari anlamda, gerekse enerji alanındaki jeopolitik birliktelikler, dışarıda kalan ülkeleri zorlayıcı girişimlerdir.

	Türkiye Hariç		Türkiye Dahil	
	GSYH Değişim (%)	İhracat Değişim (%)	GSYH Değişim (%)	İhracat Değişim (%)
Tarifelerin Kaldırılması	-0,1	-0,1	0,4	1,3
Tarifelerin Kaldırılması ve Tarife Dışı Engellerin Azaltılması	-0,5	-0,4	4,0	6,9

Kaynak: MB Raporu

Merkez Bankası uzmanlarınca; Türkiye'nin Transatlantik Ticaret Anlaşması ve Yatırım Ortaklığı'na (TTIP) taraf olması durumu ile olmaması durumu arasında GSYH' de yaklaşık 35 milyar dolarlık farkın doğacağı öngörülmektedir.

Türkiye'nin sürece dahil olması durumunda, dahil olmamasına göre, GSYH'sının %4, ihracatının ise %6'nın üzerinde artış kaydedeceği ifade edilmektedir.

Hazar Strateji Enstitüsü tarafından hazırlanan benzer bir raporda da;

Türkiye için; GSYİH %1,89, ihracat %12,4, istihdam %0,40, vergi gelirleri %2,8, firma karları %1,8, yatırımlar %2,6 oranında azalacaktır, öngörülmüştür.

Diğer yandan, TPP ve TTIP ile Türkiye'nin Pazar şansı, Afrika, Ortadoğu ve birkaç Asya ülkesi ile sınırlı kalacaktır.

ABD, Avustralya, Yeni Zelanda, Vietnam, Malezya, Singapur, Brunei Sultanlığı, Şili, Kanada, Meksika, Peru ve Japonya'dan oluşan Pasifik Okyanusu'na kıyısı bulunan 12 ülke'nin oluşturduğu TPP Anlaşmasıyla Asya Ekonomisi'nin Kazananları ve Kaybedenleri

Trans Pasifik Anlaşması ile Vietnam'daki üretime yönelik ve Japonya'daki şirketlerin ciddi kazançlar elde etmeleri, G. Kore ve Çin şirketlerinin ise kayıp yaşamaları bekleniyor.

TPP KAZANANLARI

Japon Otomobil Piyasası:

Toyota ve Fuji gibi şirketler ABD araba parçalarına ilişkin piyasalardaki tarifelerin düşmesiyle avantaj elde edecekler.

Vietnam giyim sektörü: Vietnam'daki tekstil fabrikalarından çıkan ürünler, Anlaşmaya dahil diğer ülkelere daha düşük tarifelerle ulaştırılabilecek.

Avustralya şeker üreticileri: Anlaşma ile ABD pazarının açılması, Singapur merkezli Wilmar ve Mackay gibi Avustralya'daki şeker üreticileri için kazançlı olacaktır.

Malezya palm yağı üreticileri:

Tarifelerin düşmesiyle, palm yağı üreticilerinin, Anlaşma'ya dahil olan diğer ülkelere satışları artacaktır.

Kaynak: Wall Street Journal

Sources: the companies, their reports

Genel olarak; TPP ABD ihracatını %4,4, Japonya ihracatını %14 artıracak, Çin ihracatını %1,2 ve AB ihracatını %0,5 oranında azaltabileceği, üye olmayan Türkiye gibi ülkelerdeki verimliliği düşürecek bunun da rekabet gücüne olumsuz yansıtacağı beklenmektedir.

TPP KAYBEDENLERİ

Süt-ürünleri şirketleri: Alanında dünya lideri olan Fonterra da dahil olmak üzere süt ihraç eden şirketler, sadece ABD ve Kanada piyasalarında ve kısıtlı düzeyde kolaylıklar elde edecekler.

Japonya pirinç üreticileri: Onlarca yıldır, yurt içindeki düşük fiyatlardan zaten muzdarip olan pirinç üreticileri yıllık ithalat kotalarındaki artış yüzünden zor durumda kalacak.

G. Kore Otomobil Pazarı: Anlaşmaya dahil olmayan G.Kore'deki Hyundai ve Kia Motors gibi şirketler, Anlaşmaya dahil olan Japonya'daki benzer şirketler karşısında rekabet dezavantajına uğrayacaklar.

Çin'li üreticiler : Yüksek işçi maliyetlerinden dolayı zaten zorluk yaşayan Çin'li üreticiler, Çin'in rekabet gücünün zayıflamasıyla daha da zor durumda kalabileceklerdir.

Küresel ekonominin değişen yapısı, bölgesel birliktelikleri artırmaktadır. Çin ticaretin maliyeti açısından yeni İpekyolu Projesi ile denizyoluna alternatif karayolunu gündeme taşımıştır.

Bu noktada, seneye açılacak Bakü-Tiflis-Kars tren hattına bağlanacak bir İzmir-Ankara hızlı treni ile Çin'e ulaşmak mümkün olacak. İzmir, bu ticarete bir üs olma şansına sahiptir.

Türkiye:

- Enerji tüketiminde 23. ülke,
- Dünyanın 7. büyük jeotermal enerji potansiyeline sahip,
- Güneş enerjisinde, büyüme hızı ve enerji talebi artışında Çin'den sonra ikinci sırada,
- Rüzgar enerjisinde kurulu kapasite açısından 17. sırada,
- Yenilenebilir enerji kaynakları potansiyelinin; hidroelektrikte %36'sı, rüzgar enerjisinde %2,8'i, jeotermalde %16'sı işletilmektedir.
- Türkiye'de kurulu gücü 2.312 MW olan işletmede bulunan 61 rüzgar enerjisi santraline karşılık, İspanya'da 967 santralde 22.796 MW, İtalya'da 342 santralde 8.144 MW ve Yunanistan'da 137 santralde toplam 1.749 MW kurulu güç mevcuttur.
- Maden üretiminde dünyada 28. ülke olup, dünyadaki bor rezervlerinin %72'sine, mermer rezervinin %33'üne ve perlit rezervlerinin yarısından fazlasına sahiptir.

Diğer yandan;

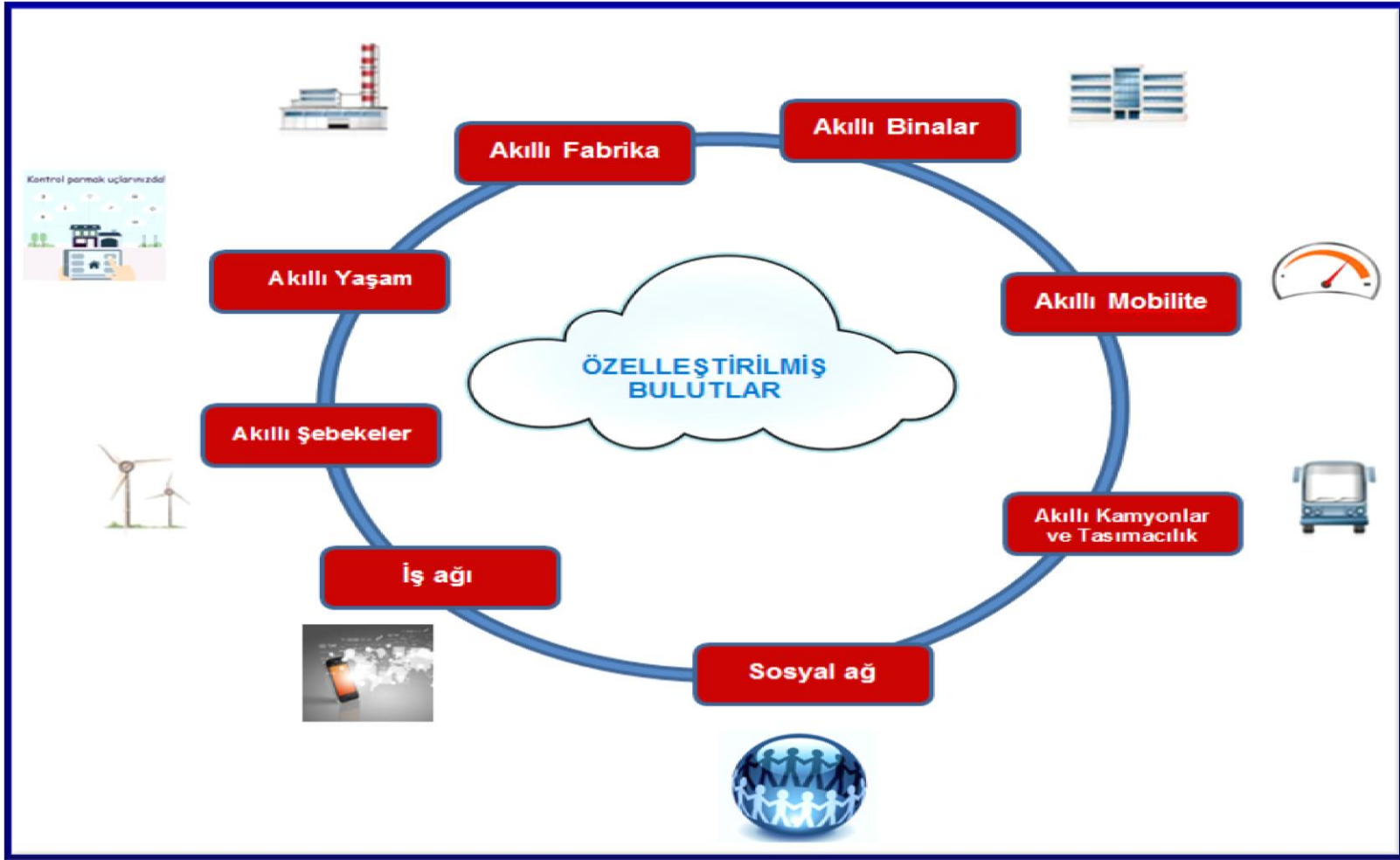
Dış Ticaret Açığının %73'ü Enerji ithalatından kaynaklanmakta

(2010-2030) için 20 Yıllık Talep Artış Tahmini:

Dünya: %1,65

Türkiye: % 4

2023 yılında enerji üretiminin yenilenebilir kaynaklardan sağlanması hedeflenmektedir.

Sanayi 4.0; makinelerin, kendilerini ve üretim süreçlerini yönetmeye başladıkları süreci kapsar. Nesnelerin interneti, 3D yazıcılar, bulut bilişim, robotlar vs. ile akıllı bir sistem hayata geçirilir.

YÜKSEK TEKNOLOJİ İHRACATININ SANAYİ İHRACATINDAKİ PAYI (%)

ÜLKE ADI	2000 (%)	2013 (%)
ÇİN	19	27
KORE	35	27
MALEZYA	60	44
HİNDİSTAN	6	8
POLONYA	3	8
BREZİLYA	19	10
TÜRKİYE	5	2

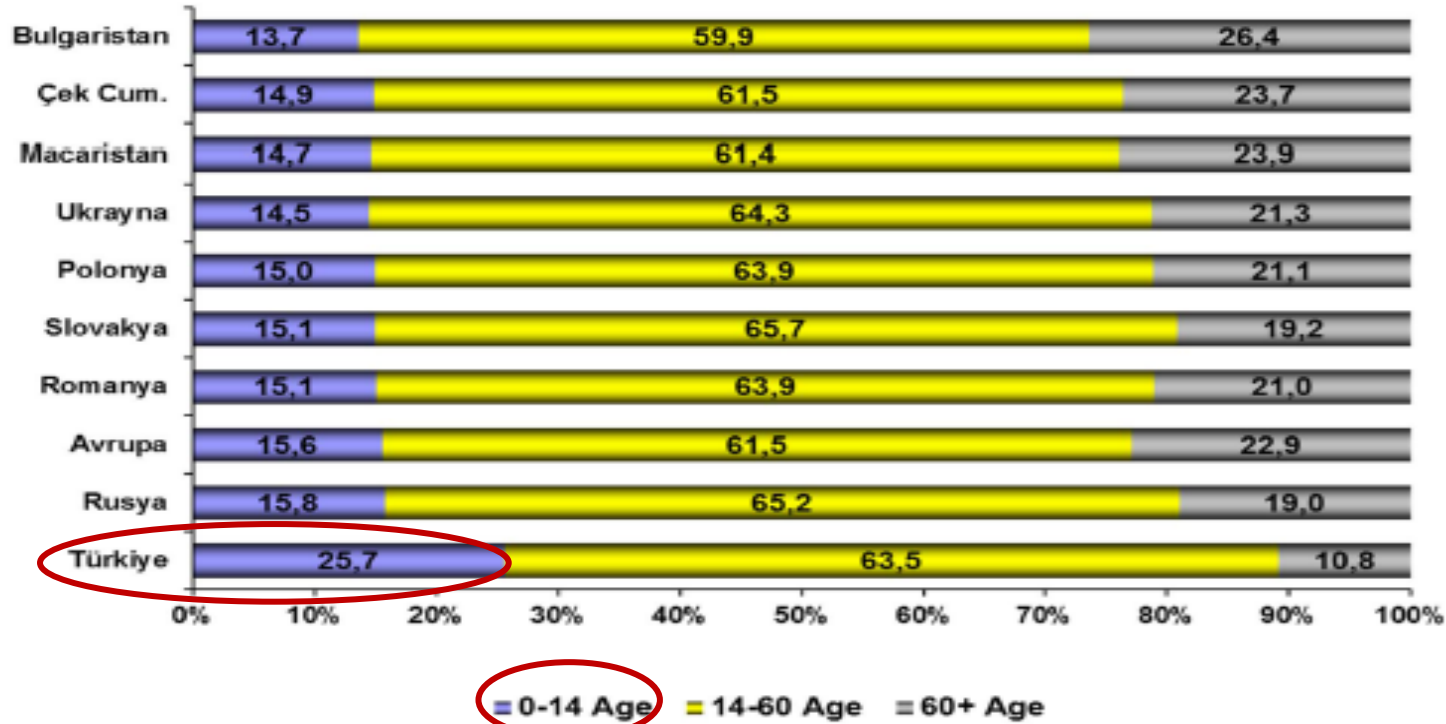

	1985	2009	2010	2014
ABD	23,0	20,0	19,6	22,0
ÇİN	2,8	12,0	12,7	13,7
JAPONYA	8,4	6,2	6,0	6,1
HİNDİSTAN	2,4	4,9	5,0	2,7
KORE	0,9	1,8	1,8	1,9
ENDONEZYA	0,9	1,3	1,4	1,2
TÜRKİYE	1,0	1,3	1,4	1,1

Kaynak: IMF, Dünya GSYİH içinde ülkelerin payı

TÜRKİYE'NİN DEMOGRAFİK FIRSAT PENCERESİ

Ülkelerin Demografik Profili* (Yüzde Pay, 2013 Yılı)

Türkiye, genç nüfusu ile önemli bir demografik fırsat penceresine sahiptir. (Nüfusun 18,8 milyonu 0-14 yaş, 52,6 milyonu da 15-64 yaş aralığındadır) **O nedenle; nüfusa, doğru nitelikler kazandırılması, başka fırsatları da doğuracaktır.**

GÜÇLÜ VE KAPSAYICI BÜYÜME İLE İSTİHDAM VURGUSU

1. Toparlanmanın Güçlendirilmesi ve Potansiyelin Artırılması
2. Büyüme Stratejileri Gözden Geçirilecek
3. Kapsayıcı Büyüme
4. Kadınların ve Gençlerin İstihdamı
5. Ticaret ve Yatırımlar Kuvvetlendirilecek
6. Koruyucu Tedbirler Artırılmayacak
7. Ticaret İçin Yardım Mekanizmaları Desteklenecek

EYorgancilar